

Hans Magnus Encensberger

ISTORIJA OBLAKA

1

S obzirom da izrone preko noći
ili se pojave kao iz vedrog neba
možemo da tvrdimo
da se rađaju.

Način na koji nas neprimetno napuste
govori da nemaju pojma šta je smrt.
Njihovoj prolaznosti ionako
niko ne može da parira.

Dostojanstveno usamljeni i beli
dižu se na plavoj svili
ili se guraju jedan preko drugog
kao životinje zimi, kolektivno
i tupo, gomilajući se crno
u električne katastrofe,
tutnje, svetle netaknuti,
i prazne se, sipaju tuču i grad.

Zatim se hvale
sujetnim umetnostima, menjaju boje,
oponašaju sve što je čvrsto.
Njihova istorija je igra
bez krvi i starija je od naše.
Njima ne trebaju istoričari,
dželati i lekari. I bez domorodačkih starešina
i bitki izlaze na kraj sa svim i svačim.

Njihove visoke seobe
mirne su i nezaustavljive.
Ništa ih se ne tiče.
Najverovatnije veruju
u vaskrsnuće, bezbrižno
radosni kao ja koji ih
ležeći na leđima
dugo posmatram.

2

Protiv stresa, briga, ljubomore, depresije
preporučuje se posmatranje oblaka.
Sa crvenozlatnim ivicama pri zalasku Sunca
oni premašuju Patinira i Tiepola.
Najprolazniji su od svih majstorskih dela,
teži su za prebrojavanje od svakog stada irvasa
i ne završavaju ni u jednom muzeju.

Arheologija oblaka – nauka
za anđele. Da, bez oblaka
bi umrlo sve što je živo. Oni su pronalazači:
nema vatre i nema električne energije bez njih.
Da, protiv umora, besa i osećanja
beznadežnosti preporučuje se
gledanje u nebo.

3

Plavo nebo je plavo.
Time je sve rečeno
o plavom nebu.

Nasuprot tome tu su ove leteće zagonetke –
iako se rešenje neprestano menja
svako ga može odgonetnuti.

Neuhvatljivi su u višim sferama,
nejasni. A kako samo
meko umru! Tako bezbolno

je malo šta ovde na zemlji.
Oblaci se ne boje, kao da znaju
da će opet doći na svet.

4

Kako svileni prolazi ova populacija
sjajnih rebara, pahulja i velova,
kako se žurno naduvavaju ovi slojevi i
bale oblaka, valjci, kupole, tornjevi, i kako zatim
opet sve stoji, nedeljama visi,
sivo i mrko – nema
napretka u evoluciji
oblaka. O borbi za Dasein
nikakvog traga! Dovoljan je naprstak prašine,
malo soli ili dima. Tada se puše,
prazne, sevaju i sipaju grad i sneg.
Da, oni mutiraju nezadrživo preko noći,
miroljubive kreature pune ideja.
Varijacije, jedna za drugom,
a opet sve ostaje po starom.

5

Ali oni mogu i drugačije.
I tada se iz besa ili obesti
sabijaju i prete
kao pesnica. Razdražljivo gruva,
izbija iz njih stara sila.
Iznenada sve puca, odjekuje,
napon, voda i led.

I mi, iznenađeni
u krevetu kao uvek, bežimo na krovove,
brbljajući, i čekamo u mraku,
pritiskajući novorođenče na grudi jednom
rukom, a drugom držeći kavez sa kanarincem,
na sirene, na čamac za spasavanje,
udaljeno brujanje helikoptera.

6

Nažalost, sa njihovim ugledom
ne stoji sve baš najbolje.
Priča se da na njih ne možeš da računaš.
Gde završavaju, gde započinju
ništa se to tačno ne može znati.
Ovo večito plutanje, nestajanje –
termika, tačka smrzavanja i turbulencije –
beskrajno lako je to gotovo
i lako kvarljivo.
Koliko su teški?
To je pravo pitanje.
A to da oblaci i bez nas postoje,
a ne obrnuto,
ne možemo lako da prihvatimo. Teške su to optužbe,
možda preteške
za njih koji tako lebdeći žive.

7

Jao nama kada oni počnu da mrznu!
U njihovoj neprozirnoj unutrašnjosti
stvaraju tu belu stvar,
neizmeran broj tanano razgranatih, ledenih
dendrita koji su u potpunosti pravilni,
a svaki je različit, kao i mi.

Kepler je znao odgovor
iako nije imao mikroskop.
Video je rešetku atoma, odgonetnuo
njegovu rotacionu simetriju
od šezdeset stepeni, izračunao je
njegovu gustinu: $\pi/2\sqrt{3}$.
Sublimni kristali. Krhko i prolazno je
ono što sitno, neprimetno lako
pada na naše glave
i, dok spavamo,
sahranjuje nas pod sobom.

8

„Pravog naučnika ne može nikada
da ostavi hladnim more vazduha“,
reče jednom gospodin Hovard
koji u Totenhajm Grinu
beše apotekar,
sklon belim ustanovama.
Stasavši za prosvetitelja
i lovca na oblake
odlučno je uredio
sve što je po nebu plovilo:
lokne, slojeve i gomile.
Određio je neodredljivo
i time ga ograničio „tako da su
stvari obeležene“.
Iako su kršteni na latinskom
oblaci putuju dalje, rade
šta hoće,
nijedan sličan drugom,
nijedan ničiji šticećenik. Teško je
nebo žigosati. Ah,
nije sigurno, sjajni Hovardu,
da se baš zahvaljujući tebi
ponekad razvedrava.

9

Zatim ponovo vise
iznad nas, izdržljivo, nedeljama,
i mi se ležemo kao jaja u njihovoj senci
koja lako posivela ne baca nikakvu senku,
nezadovoljni, dok konačno
jugo ne pocepa
pospani sivi pokrivač, i vazduh se
električno produhovi, tako
da mi izlećemo iz kuće
plešući u svetlom bunilu
svakodnevnih obaveza, dok se tamo gore
nebeski umetnici, konačno,
ne probude kao i mi iz apatije
i izvedu svoje nesebične predstave.

10

Pitamo se sa strahom
kako ćemo se ponovo spustiti
sa našim smešnim vazdušnim brodovima,
teškim kutijama od lima
koje tutnje od nervoze –

a nasuprot njima ovi ogromni nomadi!
Boje se pustinja, prolaze, lako,
lentissimo maestoso,
iznad zemlje,
opušteno dozvoljavaju da budu nošeni,

ponekad se skupljaju u tračerske
grupe, koje se čuteći razidu.
Pa ih onda vetar razduva,
i pretvori lagano u paru,
sve do jednog sitnog, malog oblaka

koji belo prebiva na nebu
kao nostalgično sećanje.

11

Iznad su svih greški.
Da i jedan od njih može biti neuspeo
niko neće moći da lako dokaže.
To što se u jednom minutu zbubnja od gore
to je milion kišnih kapi.
Svaka od njih je savršena.
I nijedna munja nije ista.
I to sve bez mozga!
Bezdušnost/ljupkost, siromaštvo/bogatstvo, zlo/dobro:
strani su im pojmovi.
Tajfuni, poplave, grad,
njihove neme predstave
za ponekog su nesreća,
a izgledaju drugačije, skroz drugačije,
kada se posmatraju sa Ararata
zanemevši od divljenja.

Jedan minut ne posmatraš nebo
i opet su tu, iznenada, beli,
da, u cvetanju, ali manje čvrsti –
malo vlage, visoko gore,
nešto neprimetno što se na koži
rastopi: brz prelaz
iz jedne faze u drugu – lepo i dobro.
Ali ni fizika oblaka
ne drži sve pod kontrolom.
U slučaju sumnje „pretpostavlja se“
„smatra se“. Velom su prekrivene
ove nesavršene duge, lutajući pljuskovi,
stubovi svetlosti, halo. Samo nebo zna
kako to oni čine. Specije
prolazne, ali ipak starije od nas.
Sigurno je jedino
da će nas nadživeti
za nekoliko miliona godina.

(S nemačkog preveo **Oto Horvat**)